

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

รูปแบบของการศึกษา

การศึกษาดังนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (cross-sectional descriptive research) เพื่อศึกษาระดับความรู้และการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ รวมทั้งเปรียบเทียบ (comparative study) หาความสัมพันธ์ระหว่างการสูบบุหรี่หรือไม่สูบบุหรี่ของนักศึกษา กับระดับความรู้เรื่องบุหรี่ เพศ ฐานะ ลักษณะครอบครัว และลักษณะเพื่อนฝูง ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ลักษณะประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ปีการศึกษา 2535

การคำนวณกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีคำนวณจากสูตรดังนี้

$$n = \frac{Z^2 NP (1-P)}{Z^2 P (1-P) + NE^2}$$

N = จำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทั้งหมด = 3491

P = สัดส่วนของประชากรอายุ 15 - 19 ปี ภาคเหนือที่สูบบุหรี่ = 9.9 %

E = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ = 0.05

Z = ค่าคะแนนมาตรฐาน = 1.96 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

จากการคำนวณ ได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมดเท่ากับ 118.76 คน แต่ในการศึกษานี้ได้เพิ่มจำนวนเป็น 200 คน ทั้งนี้เพื่อลด Cluster effect

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธี Systematic Random Sampling Technique โดยพิจารณาว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 ส่วนใหญ่อยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งจำแนกเป็นหอพักชายและหญิง ในแต่ละหอพักประกอบไปด้วยนักศึกษาหลายคน ดังนั้นจึงสามารถจำแนกลักษณะของหอพักเป็น 2 ลักษณะคือหอพักหญิงและชาย เลือกหอชายและหญิงอย่างละ 1 หอแล้ว ใช้วิธีเลือก นักศึกษาชายและหญิงเพศละ 100 คน จากห้องพักต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย โดยวิธี Systematic Random Sampling Technique

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือเป็นแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วนดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา รายได้ต่อหน่วยเวลา ลักษณะครอบครัว ลักษณะเพื่อนฝูง เป็นต้น
2. ความรู้เกี่ยวกับเรื่องบุหรี่ ได้แก่ สถานการณ์ทั่วไป เรื่องบุหรี่ และพิษภัยของบุหรี่ เป็นคำถามปรนัย ให้เลือกตอบ 4 ตัว โดยมีคำตอบถูกต้องเพียงคำตอบเดียว จำนวน 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน และเป็นแบบกา ถูก-ผิด อีกจำนวน 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน

3. การปฏิบัติตนเกี่ยวกับเรื่องบุหรี่ ได้แก่ลักษณะการสูบบุหรี่ เช่น การสูบบุหรี่หรือไม่สูบบุหรี่ อัตราการสูบบุหรี่ต่อหน่วยเวลา ลักษณะบุหรี่ที่สูบ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเรื่องบุหรี่ เหตุผลของการสูบบุหรี่หรือเลิกสูบบุหรี่ วิธีการที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องบุหรี่ เป็นต้น คำถามเป็นลักษณะปลายเปิด เลือกตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ และปลายเปิดตอบอิสระ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. สร้างแบบสอบถาม โดยศึกษารายละเอียดจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และ
ประสบการณ์ รูปแบบสอบถามเป็นลักษณะปลายปิด ให้เลือกตอบแบบปรนัย และปลายเปิด
ตอบอิสระ
2. ตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาทั่วไป และวิชาการ
โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน
3. นำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษา
ทั้งกลุ่มอายุ ระดับการศึกษา รายได้ เป็นต้น โดยทำการทดสอบ 1 ครั้ง กับนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งไม่จำกัดคณะ จำนวน 20 คน และหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่อง
มือในการทดสอบโดยใช้สูตร คูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 (Kuder Richardson 20) ได้ค่า
ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.89
4. ตรวจสอบแก้ไขแบบสอบถามหลังการทดสอบ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บ
ข้อมูลของกลุ่มประชากรศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อประสานงานเพื่อขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในการ
เก็บข้อมูลของนักศึกษา โดยผ่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และประธานหอพักนักศึกษา
2. รวบรวมข้อมูลและทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ ในกรณีที่พบ
ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์จะดำเนินการติดต่อสอบถามเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม หรือส่งแบบสอบถามอีก
ครั้งหนึ่งเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นต่อไป
3. ลงรหัสข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วย computer

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดย โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistic Package for the social Sciences/Personal Computer) และโดยโปรแกรม Epi-Info โดยใช้ระเบียบวิธีวิเคราะห์ทางสถิติดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ (percentage) ค่ามัถฐาน (median) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean), ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อแสดงลักษณะของข้อมูลทั่วไป
2. สถิติสำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร ใช้สถิติ Chi-Square test, T-test และ Odd Ratio

สถานที่ใช้ในการดำเนินการ

หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ระยะเวลาในการดำเนินการ

ตั้งแต่ มกราคม-กันยายน 2535 รวม 10 เดือน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved